

**CONSULTORIA DE SERVEIS PROFESSIONALS PER A L'ELABORACIÓ D'UN MAPA
DELS IMPACTES DEL TURISME DE BARCELONA
EN CLAU DE JUSTÍCIA GLOBAL**

TERMES DE REFERÈNCIA

JUSTIFICACIÓ I OBJECTE DEL CONTRACTE DE SERVEI

Lafede - Justícia Global desplega la seva acció en diferents eixos de treball, d'entre ells l'Eix de Justícia Ambiental. Durant els darrers anys en el marc d'aquest Eix s'ha dinamitzat un procés col·lectiu amb diferents actors de la ciutat, per fer quatre diagnosis conjuntes amb l'objectiu d'identificar com contribueix la ciutat de Barcelona en certs conflictes socioambientals al Sud Global. Productes d'aquests processos participatius han estat una cartografia crítica sobre la justícia ambiental i climàtica, un mapa dels impactes del model energètic de la ciutat al Sud Global, un mapa dels impactes del model agroalimentari al Sud Global, un quart mapa sobre l'impacte de la transició verda i digital de Barcelona al Sud Global i un cinquè sobre els impactes del sector del tèxtil i la moda de Barcelona al Sud Global.

Un altre dels sectors de Barcelona amb un fort impacte des de la mirada de Justícia Global és el turisme. El turisme a Barcelona no només transforma la ciutat i les persones que hi viuen, sinó que també té repercussions globals, essent Barcelona alhora receptora i emisora de turistes. Algunes de les problemàtiques més reconegudes i vinculades al turisme són per un costat les condicions de treball del personal contractat -o no- en l'hosteleria i restauració (sovint persones del Sud Global en situació d'explotació laboral), i també els efectes en el mediambient, amb elements com l'acaparament d'aigua, i amb repercussions també al Sud Global.

Algunes dades assenyalen que el sector turístic barceloní es construeix sobre força de treball precària, amb salaris baixos i condicions abusives. El col·lectiu de les Kellys (associació de cambreres de pisos) denuncia la desproporció entre les assignacions d'habitacions d'hotels

que han de fer en un sol dia, el temps del que disposen, i els seus salaris, que van entre el salari mínim i 1.300€, a més del fet que sovint són tasques externalitzades amb l'objectiu d'estalviar costos a les empreses del sector turístic. Sovint, han denunciat, no tenen contracte laboral.

En el sector de la restauració, tres de cada cinc persones que hi treballen son estrangeres¹, moltes en situació administrativa irregular, sense garantia de drets laborals, amb jornades extenuants o hores extres no pagades. Alhora, mentre que la ciutat acull més de 15 milions de turistes a l'any² i compta amb 154.843 places per allotjar turistes amb una ocupació hotelera mitjana del 78%³, amb un impacte sobre l'increment dels preus de lloguer de la ciutat, aquestes xifres i infraestructura contrasten també amb les dificultats que s'al·leguen per garantir l'acollida d'altres persones que suposen xifres molt inferiors, com només 2.860 places residencials⁴ per a persones en situació de carrer que no arriben a cobrir les necessitats de 4.500 persones sense llar⁵.

En paral·lel, la promoció del turisme des de i cap a Barcelona té conseqüències d'alt impacte per al medi ambient, per exemple a través del tràfic aeri intens per porta i exporta turistes, essent l'aviació una indústria en creixement que genera grans quantitats de CO₂ i contribueix a l'escalfament global.

Les conseqüències al Sud Global són també significatives. Grans empreses espanyoles que repliquen a d'altres territoris un model extractiu, amb resorts que destrueixen el territori i els bens comuns, o que externalitzen serveis al Sud Global amb sous significativament inferiors als espanyols. El model turístic de Barcelona que provoca gentrificació (gairebé 20.000 pisos Airbnb actius⁶, que contrasten amb els només 81 pisos turístics que hi havia fa 20 anys⁷) es replica a ciutats del Sud Global amb efectes devastadors, amb la pujada dels

¹ <https://www.lavanguardia.com/economia/20241008/10005181/tres-cinco-trabajadores-hosteleria-catalunya-son-origen-extranjero-catalunya.html>

² http://observatori.barcelonaturisme.com/wp-content/uploads/2025/03/2024_Capsula-1-IAOTB.pdf

³ <https://portaldades.ajuntament.barcelona.cat/ca/estad%C3%ADstiques/kxyne4xknr>

⁴ <https://www.barcelona.cat/barcelonainclusiva/ca/2024/10/DiagnosiXAPSL2024web.pdf>

⁵ <https://www.arrelsfundacio.org/persones-sense-llar/problematika/barcelona/>

⁶ <https://insideairbnb.com/barcelona/>

⁷ <https://www.elperiodico.com/es/barcelona/20250413/pisos-turisticos-barcelona-81-2005-116287975>

lloguers, l'expulsió de població local, i la conversió de comerços locals per comerços destinats al turisme.

*Davant d'aquest context, Lafede vol encarregar l'elaboració d'un **mapa dels impactes del turisme de la ciutat de Barcelona en clau de Justícia Global** a realitzar amb metodologia de cartografia crítica participativa per conèixer la seva responsabilitat i quines alternatives viables hi ha damunt la taula per donar resposta a aquesta problemàtica. Per fer-ho possible es vol comptar amb la participació de diferents actors de la societat civil i institucions municipals, a fi que sigui construït a partir del coneixement i interpretació territorialitzats de les injustícies ambientals i socials que aquesta temàtica origina al Sud Global.*

OBJECTIU

*Generar un procés col·lectiu amb diferents actors de la ciutat, per fer una diagnosi conjunta i identificar focus de conflictes socioambientals que genera la indústria del turisme de la ciutat de Barcelona, a fi d'elaborar un **mapa dels impactes del turisme de la ciutat de Barcelona en clau de Justícia Global**.*

PRODUCTES ESPERATS

- 1.- Realització d'un mapa dels impactes del turisme de la ciutat de Barcelona en clau de Justícia Global.*
- 2.- Recull de les actes dels tallers que es duuin a terme així com dels contactes dels diferents actors socials i polítics que hagin participat en l'elaboració del mapa.*
- 3.- Presentació pública del mapa al final del procés per fomentar-ne la seva difusió i coneixement (inclosa la realització d'un targetó d'invitació a l'acte i d'una nota de premsa, i disponibilitat per a atenció a mitjans en cas necessari).*
- 4.- Proposta comunicativa de difusió del mapa per al web (redacció notícia) i per a les xarxes socials (pad amb missatges) de Lafede. Com a part de la proposta de difusió també s'hauran de lliurar 100 còpies impreses en paper i l'arxiu del mapa en format digital, així com algunes infografies extretes del contingut del mapa.*

DURADA

L'elaboració de tot el procés serà d'un màxim de 6 mesos i mig que s'iniciarà el 16 de juny de 2025 i finalitzarà el 31 de desembre de 2025. En aquest període estan inclosos els terminis per a la supervisió i validació dels documents finals per part de Lafede.

INTERLOCUCIÓ

La interlocució es realitzarà amb l'equip tècnic de Lafede, amb qui mantindrà reunions periòdiques i una comunicació constant via correu-e. Es treballarà també amb membres de les diferents entitats que formaran part de l'Eix de Justícia Ambiental de Lafede i que ja estan treballant en aquest àmbit d'acció.

REQUISITS IMPRESCINDIBLES

- Coneixement i experiència en el sector la justícia ambiental, especialment en els impactes del turisme.
- Experiència en el desenvolupament de dinàmiques de treball grupal.
- Experiència en processos de planificació.
- Idiomes: domini del català i castellà parlat i escrit.

ALTRES REQUISITS

- Coneixement i/o experiència demostrable en el sector de la cooperació internacional, drets humans i pau (ONG i organismes internacionals) a Catalunya i/o a d'altres països.
- Capacitat d'interlocució amb diferents públics.
- Capacitat de treball en equip i per a les relacions humanes.
- Iniciativa i adaptació als canvis.

OFERTA TÈCNICA

Es presentarà una oferta tècnica que inclogui una proposta sobre la metodologia i el pla de treball que assumeixi els Termes de Referència (màxim 10 pàgines). Un pressupost detallat i un cronograma on es diferenciarien cadascuna de les activitats, emmarcades en el període definit en aquests Termes de Referència.

Addicionalment, es presentarà el currículum de la persona, persones i/o equip que realitzarien el servei en cas de ser seleccionades (màxim 5 fulls per persona).

Es realitzarà una entrevista personal als equips o persones finalistes si es considera necessari.

COMPROMÍS AMB EL BENESTAR I LA SEGURETAT DE LES PERSONES

L'equip o persona consultora assumirà el Protocol d'Abordatge de les violències sexuals de Lafede en totes les activitats que en el context del servei tinguin relació directa amb persones o la dinamització de grups vinculats a Lafede, tant si es duen a terme als locals de Lafede, com a l'exterior, o en modalitat virtual.

ÚS DE LA INFORMACIÓ, PREMISSES, AUTORIA DEL PLA DE TREBALL

Les conclusions i aprenentatges del procés es debatran amb totes les parts involucrades. Lafede podrà publicar els documents finals citant l'autoria de l'equip que finalment dugui a terme la proposta. La difusió de la informació recopilada i del document final és prerrogativa de Lafede.

PRESSUPOST

La retribució total del contracte de servei serà de 9.000€ (impostos inclosos). Amb aquest import s'assumiran totes les despeses derivades de la recerca i elaboració del mapa, preparació i realització dels tallers, presentació pública i proposta comunicativa del mapa, així com també el seu disseny (en diferents formats digitals) i la impressió en paper.

Es signarà un contracte de servei entre l'equip consultor i Lafede. Lafede serà l'encarregada de realitzar els corresponents pagaments: un 50% de l'import total a l'inici, després de la primera reunió de definició de l'encàrrec (juny) i el 50% restant a la finalització del servei (desembre), que es realitzaran contra factura emesa durant el 2025 per l'equip consultor a nom de Lafede.cat – Organitzacions per a la justícia global.

DATA LÍMIT PER A PRESENTAR LES CANDIDATURES

Els equips o persones interessades han de presentar la seva proposta, al següent correu-e: federacio@lafede.cat fins al 2 de juny (inclòs), amb el concepte TDR Turisme Barcelona.

Els correus rebuts rebran un missatge d'acusament de recepció i en el cas que abans del 17 de juny no es rebi cap altra comunicació, es donarà per entès que no han estat seleccionades per a la fase d'entrevistes.